

ללמוד מה שהמציא ידידי הרב בלייכר שליט"א, לטחון מצות ולחזור וללושן במים ולאפותן בתנור כדי שאכילתן תהא נוחה, ובכך ניתן לאכול כזית או שני כזיתים ביחד. ולכאורה יש סברה לומר שאין יוצאים ידי חובה במצה כזו, כי האפיה הראשונה בטלה כבר, ואילו האפיה השנייה נעשתה באופן שאי אפשר לבוא לידי חימוץ, והרי דעת הרמב"ן שהלש מצה במי פירות אין יוצאים בה ידי חובה לפי שאינה באה לידי חימוץ, וגם כאן נאמר כיון שהאפיה השנייה נעשתה ממצות אפויית שאי אפשר להן להחמיץ, אין זו מצה כשרה לצאת ידי חובה בפסח; –

אולם מכאן יש ללמוד שאין סברה זו נכונה, אלא כיון שהיה ראוי להחמיץ לפני האפיה הראשונה, יוצאים בה ידי חובת מצה; שהרי העמדנו הברייתא כשלקט מחמשת המינים פירורים פחות מכזית [ולפרש"י מבואר גם שהחזירן לסולתן] וערסן, ועל זה שנינו שיוצא בה ידי חובתו בפסח. ואעפ"י שהקשו על תירוץ זה, לא דחו את הדין אלא דחו האוקימתא משום קושי לשוני. ולכן להלכה דקיימא לן כרבא שגם כשאין בפירורין כזית לא בטל שם 'לחם' ממנו כל זמן שיש לו תואר מראה לחם, אם כן גם במצה שטחנה ואפאה שוב, יצא (הגר"נ גולדברג שליט"א).

דף עו

'כל המנחות באות עשר עשר'. רש"י (מכת"י). וכן הובא ב'חדושי הרשב"א'. וכן נראה ממה שכתב רש"י לעיל נט. כתב שהוא הדין מנחת סולת. ואין הדבר מוסכם (ע' במצוין שם ממשנה למלך ושאר אחרונים).

'תא שמע דתניא שיפה ובעיטה בחיטין. רבי יוסי אומר: שיפה ובעיטה בבצק'. פירוש, מכך שחזר ואמר 'שיפה ובעיטה בבצק' – משמע דוקא בצק, שאילו בא להוסיף לא היה לו לשנות אלא 'ר' יוסי אומר: בבצק' (חדושי הרשב"א).

(ע"ב) 'כל המנחות שריבה במדת עשרונן או שמיעט במדת עשרון – פסולות'. הגם שאי אפשר לצמצם המידה בדיוק, הפרש מועט כזה שאינו ניכר, אינו פוסל – שלא ניתנה תורה למלאכי השרת (עפ"י תוס' לעיל י: ד"ה קמץ; כג. ד"ה הוא. וכמוש"כ בחזו"א כא, יג. ע"ע במצוין לעיל יא. וע"ע חדושים ובאורים יב).

'רבי שמעון אומר: לא היה להן קצבה'. רש"י מכת"י: 'אלחם הפנים קאי' (ולהם לשון רבים – על שתיים עשרה חלות). ומשמע ש"ג נפה במנחת העומר מוסכם על כל הדעות. וכן משמע מסתימת המשנה לעיל (סו). שלא נחלק שם ר' שמעון.

וכן משמע קצת בגמרא, שעל דברי ר' שמעון הובאה הברייתא המדברת על לחם הפנים. וכן נראה מרש"י ומהשטמ"ק (אות ה) ומ'חדושי הרשב"א' שגרסו בברייתא שבגמרא ר' שמעון אומר שלש עשרה נפות היו במקדש זו למעלה מזו... ולא ר' שמעון בן אלעזר כמו הגרסה שלפנינו.

ראיה נוספת; לפי מה שכתב רש"י כאן ש"ג נפה – מהלכה למשה מסיני [ונראה מקורו וטעמו שהוא בכלל מה שאמרו (ביומא פ).] 'שיעורין – הלמ"מ'. ובכלל זה כל דבר שתלוי במנין וקצבה, וכמו שכתב הרא"ש בתשובה על בן י"ג למצוות – שהלכה למשה מסיני הוא, בכלל 'שיעורין'], והלא ידועים דברי הרמב"ם (ממרים פ"א; סהמ"צ שורש ב; ובהקדמתו למשנה) שלא תימצא מחלוקת בין החכמים בהלכה למשה מסיני. ואולם לפי מש"כ בב"ק יז אפשר שאין כוונת הרמב"ם אלא בדברים שמפורש בגמרא עליהם 'הלכה למשה מסיני'. ולפי"ז אין ראיה מכאן שר' שמעון אינו חולק.

שו"מ עתה באגרת לחזו"א זצ"ל (בח"ג מ): 'והרבה מחלוקת מצינו בגמ' בהלכה מפני שכחת התורה, ומה שאמר הר"מ שאין בהלכה מחלוקת, היינו בהלכה ידועה'.
וכן מצינו מח' האם מזוהה צריכה שרטוט, ולדעת המצריך הרי זו הלמ"מ – לעיל לב: וע"ע בענין זה במובא ביוסף דעת קדושין לה:

'מלמד שנקחת סולת'. אין המכוון שצריך להקפיד לקנות מן השוק סולת דוקא ולא לקנות חטים [כמו שכתב בטורי אבן (חגיגה כד:). ודבריו ז"ל תמוהים בזה], ויהא הטעם משום שסולת התגר עדיף – שאין טעם לומר כן; הגע בעצמך, הדיוט או תגר שלוקחים סולת מן ההדיוט – כשר, ואילו תגר שיש לו סולת של עצמו – פסול. וגם לא מצינו בתורה כיוצא בזה, לעשות משמרת בכעין זה.
אלא ודאי הדבר תלוי בשעת ההקדש, כלומר צריך להקדיש סולת ואין מקדשים חטים, [ולפי שקרבנות ציבור באים מתרומת הלשכה, הרי שלקחתם היינו קידושם, ולכן נקטו 'לקיחה', אבל במנחת יחיד העיקר תלוי בקידוש, שכן מתפרש 'לקיחה' שבתורה בקרבנות].
הלכך לקח חטים ועשאן סולת, שפיר מקדישן למנחות. וכן חטים משדהו – מסלתן ומקדישן. וזה שאין מקדישים חטים – משום שנחשב כדבר שאינו ראוי עדיין, וצריך שיהא הקרבן ראוי וקרוב לעשות מצוותו. או גם שמא לא ימצא סלתו יפה, הלכך עדיף שיהא סולת בשעת הקדש (עפ"י חזון איש מנחות מב, כא; דמאי ד, ח).

*

התורה

'... אבל התורה שהיתה באה – על נס היתה באה. אמר הקב"ה: חביבה עלי מכל הקרבנות. ואף דוד אמר (תהלים נ) **זבח תודה יכבדני**. 'יכבדני' אינו אומר אלא **יכבדני** (שתי נוגי"ם) – אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא (מדרש רבי תנחומא – צו).

'... כי זה עיקר שעשוע עולם הבא – להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך ולהכיר אותו יתברך, שעל ידי זה סמוכים וקרובים אליו יתב' – כי כל מה שיודעין ומכירין אותו יתב' ביותר, סמוכין אליו ביותר, כי שאר הדברים יתבטלו לעתיד כולם, בבחינת 'כל הקרבנות בטלין חוץ מקרבן תודה (ויק"ר פ"ט; פכ"ז). שלא ישאר לעתיד רק בחינת תודה והודאה, להודות ולהלל ולדעת אותו יתברך, כמו שכתוב (ישעיה יא): כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, שזה כל שעשוע עולם הבא' (מתוך 'לקוטי מוהר"ן ב, א).

דף עז

'אין מוסיפין על המדות יותר משתות'. פירוש, שתהא אותה מדה נקראת בשם הראשונה. אבל אם רצו עושים מדה מחודשת ומוסיפים וגורעים כרצונם (המאירי ב"ב צ. וע"ע במש"כ שם).

'המשתכר אל ישתכר יותר על שתות'. כתבו הפוסקים (חו"מ רלא, ט) שבמקום שרוב המוכרים אינם חשים